

UPPGIFTER FÖR CIRKULÄR-DATABASEN

Ändra ej på fältnamnen!

Cirkulärnr: 11:42
Diariernr: 11/5525
Handläggare: Mona Fridell m.fl.
Avdelning: Ekonomi och styrning
Sektion/Enhet: Ekonomisk analys
Datum: 2011-10-14
Mottagare: Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans
Rubrik: Budgetförutsättningar för åren 2011–2015
Bilagor: ”Prognosunderlag K 2011–2015 11042”, finns på vår webbplats på nedanstående länk.
<http://www.skl.se/web/Skatteunderlagsprognos.aspx>

CIRKULÄR 11:42

Ekonomi och styrning
Ekonomisk analys
Mona Fridell m.fl.
EJ

Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans

Budgetförutsättningar för åren 2011–2015

I detta cirkulär presenterar vi:

- Ny skatteunderlagsprognos
- Preliminärt taxeringsutfall oktober
- Sammanvägt prisindex kommunal verksamhet
- Nya instruktioner till modellen Skatter & bidrag

Samtidigt med detta cirkulär publiceras *Ekonomirapporten. Oktober 2011*. Där finns en fylligare presentation av den samhällsekonomiska bild som ligger till grund för skatteunderlagsprognosen. I *Ekonomirapporten* kan man också läsa om kommunsektorns ekonomiska utveckling samt mer om skatteunderlaget.

Svensk ekonomi tappar fart

En alltmer samstämd pessimism har brett ut sig om världsekonomin. Prognoser över utvecklingen i Europa och för den amerikanska ekonomin har reviderats ned betydligt av flertalet internationella bedömare. Oron i världsekonomin väntas bestå också under nästa år. Vår ekonomiska bedömning bygger emellertid på att den nuvarande oron inte övergår i en ännu allvarligare kris och recession, även om det senare är en uppenbar risk. Tillväxtutsikterna dämpas också för svensk del. Efter två år med ytterligt snabb rekylartad tillväxt sker nu en halvering av tillväxttalen och svensk BNP beräknas 2012 öka med mer måttliga 1,8 procent. Uppbromsningen för svensk ekonomi för med sig att återhämtningen på arbetsmarknaden stannar av och arbetslösheten återigen stiger något. Trots en svag sysselsättningsutveckling ökar ändå skatteunderlaget i relativt god takt 2012. I reala termer handlar det om en tillväxt med 1,5 procent. Även åren 2013–2015 blir skatteunderlagets utveckling gynnsam. Det sammanhänger med att tillväxten i svensk ekonomi ånyo förutsätts ta fart. År 2015 antas läget på arbetsmarknaden ha stabiliserats och den öppna arbetslösheten når då 6 procent.

Den svagare efterfrågan i ekonomin innebär att den sedan 2010 pågående återhämtningen på arbetsmarknaden mattas av och senare bryts. Prognosen för återstoden av innevarande år innebär en dämpad men fortsatt ökning av antalet arbetade timmar. För 2012 är vi något mer pessimistiska, efterfrågeökningen räcker inte till för att höja sysselsättningen. Vi får i stället en marginell minskning av antalet arbetade timmar under första halvåret och därefter oförändrad sysselsättning i ytterligare två kvartal. Förloppet i vår prognos innebär att antalet arbetade timmar helåret i år fortfarande ökar kraftigt jämfört med förra året. 2012 och 2013 blir däremot markant sämre med i det närmaste oförändrad sysselsättning. Det betyder också att arbetslösheten ökar något jämfört med i år.

Eftersom det i utgångsläget förekommer lediga resurser, exempelvis i form av arbetslösa, kommer produktion och sysselsättning att under åren 2013–2015 växa snabbare än vad som är normalt. Det låga resursutnyttjande bidrar också till att pris- och löneökningarna blir lägre än normalt. Underliggande inflation och löneökningstakt beräknas först 2015 nå upp till 2 respektive knappt 4 procent när ekonomin når jämvikt.

Tabell 1. Nyckeltal för den svenska ekonomin
Procentuell förändring om inte annat anges

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
BNP*	-5,3	5,6	4,4	1,8	2,7	3,8	4,0
Sysselsättning, timmar*	-2,4	1,9	1,7	0,2	0,3	1,2	1,4
Öppen arbetslöshet, nivå	8,4	8,4	7,6	7,7	7,6	6,9	6,0
Timlön, nationalräkenskaperna	2,8	1,1	3,5	2,9	2,9	3,4	3,8
Timlön, konjunkturlönestatistiken	3,4	2,6	2,3	2,7	2,9	3,4	3,8
Konsumentpris, KPIF	1,7	2,0	1,5	1,2	1,6	1,8	2,0
Konsumentpris, KPI	-0,5	1,2	2,9	1,4	1,7	2,1	2,5

*Kalenderkorrigerad utveckling.

Skatteunderlaget växer i låg men tilltagande takt

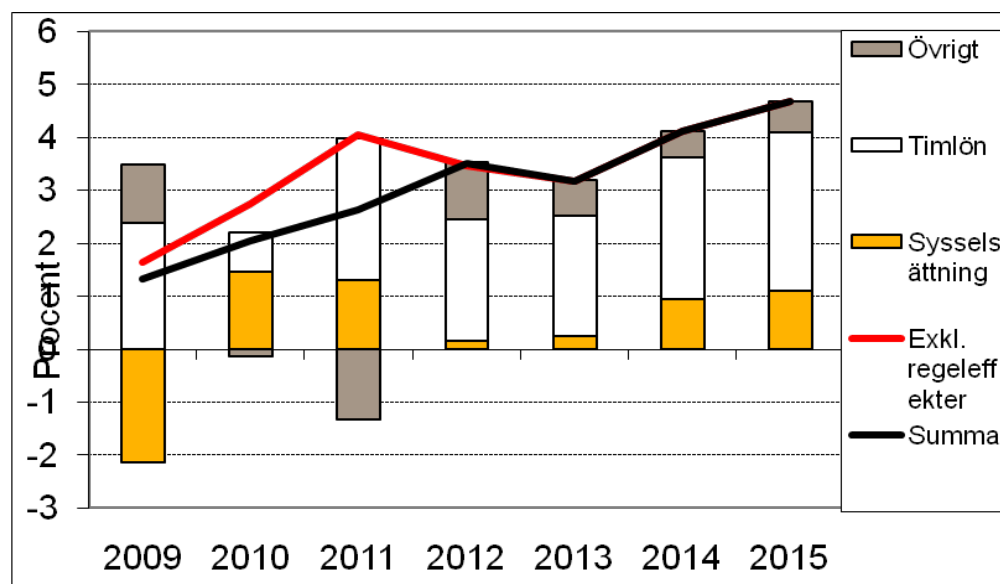
Den samhällsekonomiska bild som ligger till grund för skatteunderlagsprognosen framgår av beskrivningen här ovan och sammanfattas i tabell 1. För en mer utförlig redogörelse se vidare *Ekonomirapporten. Oktober 2011*.

Skatteverket presenterade den 6 oktober ett preliminärt taxeringsutfall för inkomståret 2010. Det visar en ökning av skatteunderlaget med 2,1 procent jämfört med år 2009. Vanligen har skatteverkets prognos i oktober underskattat det slutliga taxeringsutfallet, men de två senaste åren har avvikelser varit nära noll. För två år sedan var det slutliga utfallet två hundradels procentenheter högre än oktober månads preliminära utfall och förra året var det två hundradels procentenheter lägre än oktoberutfallet. Det preliminära utfallet föranleder inte någon ändring av den bedömning vi gjorde i augusti, en ökning med 2,1 procent 2010 (se cirkulär 11:34).

Tack vare återhämtningen på arbetsmarknaden har arbetade timmar gett bra skjuts åt skatteunderlaget år 2010 och första halvåret 2011, se diagram 1. Utvecklingen innebär att sysselsättningen bidrar nästan lika mycket till skatteunderlagets ökning 2011 som 2010. Lönehöjningarna enligt nationalräkenskapernas definition bedöms bli ett par procentenheter större 2011 än 2010. Effekten på skatteunderlaget motverkas till stor

del av att grundavdragen höjs för personer som fyllt 65 år, men skatteunderlagstillväxten tilltar trots det år 2011. Båda dessa år hålls skatteunderlaget dock tillbaka av den automatiska balanseringen av de allmänna pensionerna ("pensionsbromsen"). Ökningstakten är därför ändå blygsam även i år.

Diagram 1. Skatteunderlagstillväxt och bidrag till förändring
Procent respektive procentenheter

Källa: Skatteverket och Sveriges Kommuner och Landsting.

Åren 2012–2013 ligger arbetade timmar kvar på i stort sett samma nivå som år 2011 och löneökningstakten väntas avta. Tack vare att "pensionsbromsen" släpper och inga ytterligare grundavdragshöjningar är föreslagna blir skatteunderlagstillväxten ändå lite högre dessa år än år 2011. Därefter leder ekonomins väg mot balans till ökad sysselsättningen och större lönehöjningar. Det resulterar i att skatteunderlagets ökningstakt successivt tilltar och blir högre än den historiska trenden mot slutet av perioden.

Tabell 2. Olika skatteunderlagsprognoser
Procentuell förändring

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010–2015
SKL, okt 2011	2,1	2,6	3,5	3,2	4,1	4,7	21,9
BP, sep 2011	2,3	2,3	3,3	3,8	4,8	4,4	22,8
ESV, sep 2011	2,4	3,1	3,7	4,2	4,5	4,4	24,4
SKL, aug 2011	2,1	2,8	3,3	3,8	4,5	4,4	22,9

Källa: Ekonomistyrningsverket, Regeringen, Sveriges Kommuner och Landsting.

Svagare utveckling 2013–2014 än i förra prognosen

Jämfört med den bedömning vi gjorde i augusti (se cirkulär 11:34) innebär den nya prognosen en liten nedjustering av utvecklingen år 2011 och lika stor upprevidering av utvecklingen år 2012, se tabell 2. Skatteunderlagets nivå år 2012 är alltså oförändrad. Nedjusteringen av 2011 beror främst på att de senaste månadernas utfall av arbetsmarknadsersättningar och utbildningsbidrag blivit lägre än väntat. Även prognoserna för sjuk- och föräldraförsäkring har justerats ner. För år 2012 reviderar vi upp arbetsmarknadsersättningar och utbildningsbidrag på grund av att arbetslösheten bedöms bli

högre än enligt förra prognosen. Samtidigt har även utvecklingen av arbetade timmar reviderats upp marginellt.

Den aktuella prognosen bygger på en mer utdragen period med svag utveckling på arbetsmarknaden än den bedömning vi gjorde i augusti. Sysselsättningsnivån vid slutet av perioden är dock den samma som vi räknade med i augusti. Till följd av den närmaste tidens svaga arbetsmarknadsläge har även löneökningarna framöver reviderats ner. Det betyder mindre ökning av lönesumman och därmed skatteunderlaget åren 2013–2014 men större ökning år 2015.

Regeringen och Ekonomistyrningsverket förutser större skatteunderlagstillväxt än SKL 2013–2015

Som framgår av tabell 2 är skillnaderna mellan SKL:s och regeringens skatteunderlagsprognoser för åren 2010–2012 relativt begränsade. Åren därefter förutser regeringen större sysselsättningsökning och år 2013 även högre löneökningar. Effekten på skatteunderlaget motverkas delvis av att SKL:s beräkningar visar snabbare ökning av pensionsinkomsterna under senare delen av perioden.

Ekonomistyrningsverket (ESV) räknar med större skatteunderlagstillväxt än SKL alla år utom 2015. Det beror främst på att deras prognos utgår från en högre löneökningstakt. Från och med år 2012 visar ESV-prognosen också mindre ökning av grundavdragen. Skillnaden mellan ESV:s och SKL:s prognos för år 2010 beror till övervägande del på att ESV räknar med större lönesumma.

Slutavräkningar 2010–2012

Slutavräkning 2010

Enligt Rådet för kommunal redovisning, Rekommendation 4:2 (ersätter 4:1), ska det bokas upp en preliminär avräkning för innevarande års skatteintäkter i bokslutet. Avräkningen ska enligt rekommendationen beräknas utifrån SKL:s skatteunderlagsprognos i december. Vår prognos i december visade en ökning av skatteunderlaget med 1,7 procent för 2010. Med denna bedömning av skatteunderlaget uppgick rekommenderad uppbokning för 2010 till 456 kronor per invånare den 1.11.2009.

SKL:s reviderade prognos enligt detta cirkulär visar en ökning av skatteunderlaget med 2,1 procent för 2010. Med denna högre uppräkningsfaktor uppgår prognosen för avräkning 2010 till 600 kronor, vilket medför en korrigeringsfaktor på 144 kronor per invånare 1.11.2009 jämfört med bokslut 2010. Jämfört med vår prognos i augusti (cirkulär 11:34) har det inte skett någon förändring.

Slutavräkning 2011

Regeringens fastställda uppräkningsfaktorer för 2010 och 2011 uppgår till 1,9 respektive 1,1 procent i budgetpropositionen för år 2011. Uppräkningsfaktorerna innebär en lägre uppräkningsfaktor än förbundets prognos. Detta gör att vår prognos på slutavräkningen 2011 blir positiv med 618 kr per invånare den 1.11.2010. Jämfört med vår prognos i augusti (cirkulär 11:34) är det en minskning med 73 kronor per invånare.

Slutavräkning 2012

Regeringens fastställda uppräkningsfaktorer för 2011 och 2012 uppgår till 2,3 respektive 3,3 procent i Budgetpropositionen för år 2012. Uppräkningsfaktorerna innebär en lägre uppräkningsfaktor än förbundets prognos. Detta gör att vår prognos på slutavräkningen 2012 blir positiv med 186 kr per invånare den 1.11.2011.

Regleringsbidrag/avgift

Förbundet har gjort en bedömning av regleringsposten för åren 2012 till 2015 (tabell 3 och 4). Bedömningen bygger på:

- Vår skatteunderlagsprognos, som påverkar omslutningen i inkomstutjämningsprognosen
- Förändringar av anslaget kommunalekonomisk utjämning i BP 2012

Skillnader jämfört med SCB:s beräkningar beror på till stor del på att SCB använder sig av folkmängden per den sista juni 2011 medan vi använder en prognos på befolkningen per den 1.11. 2011. Utfallet i inkomstutjämningsprognosen påverkas också av att SCB:s beräkning bygger på det preliminära taxeringsutfallet 2011 per september (+2,097 procent). Vi använder förbundets prognos på den definitiva taxeringen, +2,100 procent.

Tabell 3. Prognos över regleringsbidrag/avgift 2012 till 2015

Miljoner kronor

	2012	2013	2014	2015
Inkomstutjämning, netto (+)	52 481	54 424	56 656	59 320
Strukturbidrag (+)	1 525	1 535	1 545	1 555
Införandebidrag (+)	0	0	0	0
Summa inkomster för kommunerna (1)	54 036	55 959	58 201	60 874
Ramanslag (-) (Utgift för staten) (2)	58 808	59 104	58 889	58 322
Differens → Regleringspost (2)-(1)	4 772	3 145	688	-2 552

Tabell 4. Prognos över regleringsbidrag/avgift 2012 till 2015

Kronor per invånare

	2012	2013	2014	2015
Inkomstutjämning, netto (+)	5 536	5 703	5 898	6 137
Strukturbidrag (+)	161	161	161	161
Införandebidrag (+)	0	0	0	0
Summa inkomster för kommunerna (1)	5 700	5 864	6 059	6 298
Ramanslag (-) (Utgift för staten) (2)	6 204	6 193	6 130	6 034
Differens → Regleringspost (2)-(1)	503	330	72	-264

Preliminärt taxeringsutfall oktober

Skatteverket sammanställt det preliminära utfallet per oktober över beskattningsbar förvärvsinkomst fört inkomståret 2010 (taxeringsår 2011). Utfallet finns att hämta på Skatteverkets webbplats:

<http://www.skatteverket.se/skatter/taxeringsutfall/laddataxbest.4.5098f9104ec1b57328000205.html>

Det slutliga taxeringsutfallet beräknas vara klart den 21 november.

Kommunal verksamhet, sammanvägt prisindex

I våra kalkyler beräknas kommunernas verksamhetskostnader både i löpande och fasta priser. Den årliga förändringen av kostnaderna i fasta priser kallas också verksamhetens volymförändring. Volymförändring utgörs alltså av skillnaden mellan förändring i löpande pris och prisförändringar på arbetskraft (löneökningar) och annan förbrukning. I tabellen nedan redovisas vår aktuella prognos för perioden 2012–2015. Nästa prognos publiceras i december. Syftet med publiceringen är att de kommuner som så önskar ska kunna räkna om mellan löpande och fasta priser, t.ex. i budgetarbetet, med samma förutsättningar som används i SKL:s kalkyler.

Tabell 5. Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)

	2012	2013	2014	2015
Arbetskraftskostnader	1,024	1,025	1,030	1,034
Övrig förbrukning	1,013	1,014	1,016	1,018
Prisförändring	1,020	1,021	1,026	1,029

Prisförändringen på arbetskraft innevarande år är SKL:s prognos för timlöneökningarna för anställda i kommunerna inklusive kända förändringar av lagstadgade och avtalsenliga kollektiva avgifter. Prognosen för kommande år baserar sig på timlöneutvecklingen för hela arbetsmarknaden enligt SKL:s prognos och beslutade förändringar av arbetsgivaravgifterna. Det sker en kontinuerlig ökning av kvaliteten på arbetsinsatsen, bl.a. till följd av högre utbildningsnivå, och därmed höjda löner. Vi betraktar denna kvalitetsökning som en volymförändring och inte som en prisförändring, därför justeras timlöneökningarna ned med en uppskattning av kvalitetsökningen.

Priset på övrig förbrukning utgörs av vår prognos för KPIX, dvs. konsumentprisindex exklusive räntekostnader för egna hem. Lönekostnader respektive övriga prisförändringar vägs med sina respektive vikter i totalkostnaderna.

Kommunvisa beräkningar av skatter och bidrag 2011–2015

I samband med varje uppdatering av våra beräkningar publiceras ”Prognosunderlag K 2011–2015” på vår webbplats på nedanstående länk:

<http://www.skl.se/web/Skatteunderlagsprognos.aspx>

Genom att i Excel-filen skriva in den egna kommunkoden, får man beräkningar och bakgrundsavgifter för sin kommun.

I prognosunderlaget redovisas kommunvisa beräkningar av skatter och statsbidrag för åren 2011–2015. Från och med det år ett bidrag övergår från att vara riktat till att bli generellt inordnas motsvarande belopp i prognosunderlaget. Av tabell 6 framgår om och när vissa specifika bidrag ingår i prognosen eller inte. En mer utförlig tabell som innehåller vissa riktade statsbidrag samt regleringar som aviserats före 2010 finns på vår webbplats via rubriken Vi arbetar med, Ekonomi, Budget och planering, Statsbidrag.

Skillnader jämfört med förra beräkningen (cirkulär 11:39) beror på:

- Ny skatteunderlagsprognos
- Preliminärt taxeringsutfall oktober

Beräkningarna bygger i övrigt på 2011 års skattesatser samt att befolkningen i varje kommun utvecklas i takt med riksprognosen.

Gör kommunens egen intäktsprognos åren 2011–2015 med hjälp av modellen Skatter och bidrag

Med hjälp av modellen kan du se kommunens intäkter efter olika antaganden om:

- Skattesats
- Antal invånare och åldersstruktur i den egna kommunen
- Skatteunderlagsutvecklingen i den egna kommunen
- Skatteunderlag i riket

Du får också en ökad förståelse för hur utjämningsystemets olika delar påverkas av förändringar i befolkningen och av skatteunderlagets utveckling i riket. Vi informerar kontinuerligt i våra cirkulär om hur ändrade förutsättningar ska föras in i modellen.

Modellen är endast tillgänglig för dig som ansvarar för kommunernas ekonomi- eller finansfunktion. Priset är 2 500 kronor för nytilkomna användare och 1 500 kronor för de som haft modellen 2010.

Beställningsblanketten kan hämtas från vår webbplats www.skl.se under Vi arbetar med. Klicka på Ekonomi, Budget och planering, Skatter och bidrag.

Vi erbjuder två kurser i modellen och utjämningsystemet per år. Höstens kurs blev fullbokat och även vårt extrainsatta tillfälle är fullbokat.

Modellen ”Skatter och bidrag”

Kommuner som använder den förenklade uppdateringen laddar ner filen:

- Uppdateringsfil_11042nr7.xls

från sidan www.skl.se/modellensob. Följ sedan instruktionerna i filen, eller läs det papper som skickades ut i samband med att modellen skickades ut, för att uppdatera modellen efter förutsättningarna i detta cirkulär.

Kommuner som uppdaterar modellen som vanligt behöver göra nedanstående förändringar i **blad 2 Indatabladet**. För att ändra i modellen *måste man ta bort bladets skydd*. Detta görs genom att man går längst upp på skärmen till meny Verktyg och väljer Skydd/Ta bort bladets skydd och på frågan om lösenord skriver ”kommun”.

OBS! Från och med i år finns det på vår webbsida en Excelfil "Manuell uppdatering_SKB_2011.xls" där man kan kopiera de värden som behövs för den manuella uppdateringen. I filen har varje cirkulär ett eget blad. Dessutom finns befolkningsuppgifter och prislappar på separata blad i samma fil. De cellhänvisningar som anges nedan finns också angivna i Excelfilen. Klicka på Ekonomi,

Budget och planering, Skatter och bidrag K, Uppdatering K och välj att ladda ner filen Manuell uppdatering SKB2011.

- Skriv in SKL:s skatteunderlagsprognos i cellerna B9 till G9. Beloppen syns i tabell 2, första raden.
- Skriv in kommunens preliminära taxering per oktober för skatteintäkter 2010 i cellen C20. Värdena finns i ”Prognosunderlag K 2011–2015 11042”, cell C47. Prognosunderlaget finns på vår webbplats på nedanstående länk:
<http://www.skf.se/web/Skatteunderlagsprognos.aspx>
- Skriv in beloppen för inkomstutjämningsbidraget netto åren 2012 till 2015 i cellerna D35–G35. Beloppen är: 52 480,687; 54 424,345; 56 656,253; 59 319,608
- Skriv in ny prognos för konsumentprisindex i cellerna B54–G54. Värdet finns i tabell 1, rad 7.

Dessutom måste följande ändringar göras i **blad 1 Totala intäkter**:

- Skriv in Sveriges Kommuner och Landstings prognos över avräkningen på 2011 års inkomster i cell H30 (618 kr/inv.).
- Skriv in Sveriges Kommuner och Landstings prognos över avräkningen på 2012 års inkomster i cell I32 (186 kr/inv.).

Efter att ha gjort ändringen *bör skyddet återinföras* genom att man på menyn Verktyg väljer Skydd/Skydda blad och på frågan om lösenord återigen skriver in ordet ”kommun”.

Tidpunkter under 2011

Fler tidpunkter finns på vår webbplats via rubriken Vi arbetar med, Ekonomi, Ekonomikalendern.

- 15–17 nov Kvalitetsmässan i Göteborg
- 21 nov Skatteverket presenterar slutligt taxeringsutfall
- 22 nov Bokslutsdagen 2011 i Göteborg
- 24 nov Bokslutsdagen 2011 i Malmö
- 29 nov Bokslutsdagen 2011 i Luleå
- 1 dec Bokslutsdagen 2011 i Stockholm
- dec Vi publicerar definitiva uppgifter om PO-pålägg för år 2011
- prel 15 dec Vi presenterar ny skatteunderlagsprognos och MakroNytt 2/2011
- 15 dec Vi presenterar internräntan för 2012
- 19–23 dec SCB presenterar utfall utjämningsystemen
- v. 51 Vi presenterar ny prognos för fastighetsavgiften 2012
- v. 51 Cirkulär om redovisningsfrågor

Gör som 300 andra kommunalekonomer: Prenumerera gärna på nyheter från www.skl.se, området Ekonomi och statistik. Under vårt område Ekonomi (under Vi arbetar med) finns de senaste uppdaterade cirkulären tillgängliga och där presenteras löpande nyheter mellan cirkulären.

Frågor om detta cirkulär kan ställas till Mona Fridell (modellen Skatter & bidrag) 08-452 79 10, Bo Legerius (skatteunderlaget) 08-452 77 34, Håkan Hellstrand (makroekonomi) 08-452 78 19, Madeleine Holm (sammanvägt prisindex kommunal verksamhet) 08-452 77 87.

Alla kan nås via e-post på mönstret: foramn.efternamn@skl.se.

SVERIGES KOMMUNER OCH LANDSTING

Avdelningen för ekonomi och styrning
Sektionen för ekonomisk analys

Annika Wallenskog

Mona Fridell

Bilagor

”Prognosunderlag K 2011–2015 11042”, finns på vår webbplats på nedanstående länk:

<http://www.skl.se/web/Skatteunderlagsprognos.aspx>